

Notat

Til: Utval for areal, plan og miljø, utval for næringsutvikling og drift og formannskapet

Kopi til:

Saksbehandler: Plan og analyse/Kristin Nåmdal
Vår referanse: 22/3623 - 2 / FE-121, FA-S8
Dato: 02.05.2022

Emne: Høringsvar til planprogram for regional plan for fornybar energi

Bakgrunn for saka

Regional plan for fornybar energi skal vere eit av grunnlaga for klimaomstilling i Vestland fylke. Planen har som oppdrag å fastsette mål om ambisjonsnivå og utbygging av fornybar energi. Kraftforsyninga i fylke skal greiast ut. Planen skal setje retningslinjer for fleksibel og sikker kraftforsyning som ein viktig føresetnad for grøn verdiskaping i fylke.

Planprogram for planarbeidet er på høyring. Vestland fylkeskommune ber om tilbakemelding på planprogram for regional plan for fornybar energi. Høringsfrist er 09.03.22- 23.04.22. Alver kommune har fått utsett frist til 03.05.22.

Vestland fylke ber om at vi har særskilt fokus på følgjande tema i tilbakemeldinga:

- Kunnskapsgrunnlaget til dei enkelte fornybare energikjeldene
- Problemstillingar som er viktige innan dei føreslegne plantema
- Medverknad i planarbeidet
- Anna som blir vurdert som viktige innspel i planarbeidet

Alver kommune sine innspel og kommentarar til planprogram for regional plan for fornybar energi

Mål for planarbeidet

Vestland skal fortsette å være Noregs største produsent av rein fornybar energi som både kan delast med omverda samtidig som grønne industriar fortset å vekse i fylket. Ein god kraftbalanse og sikker kraftforsyning er ein viktig føresetnad for vidare verdiskaping i fylket.

Utviklingsplanen og fylket sin visjon		Berekraftig samfunnsutvikling – Berekraftig og nyskapande Vestland	
Oppdrag frå Utviklingsplanen	Fastsette mål om ambisjonsnivå og utbygging av fornybar energi med god kraftbalanse og sikker kraftforsyning som viktig føresetnad. I prosessen skal ein vurdere korleis ein skal vidareføre retningslinene for arealbruk i gjeldande regional plan for vindkraft, og regionale planar for småkraftverk		
Hovudområde i plan om fornybar energi	Potensial for fornybar energi	Vurdere å vidareføre eksisterande retningslinjer og utarbeide nye	Vise samspelet i kraftsystem
Plantema	Fornybar energi i Vestland	Retningslinjer for arealbruk for vindkraft og småkraftverk	Kraftsituasjonen i Vestland

Alver kommune vil peike på nokre problemstillingar:

Generelt

1. Det er utydleg kva som ligg i:

«Regional plan for fornybar energi skal fastsette mål om ambisjonsnivå og utbygging av fornybar energi»

- Er det regionale mål ?
- Kvar er dei nasjonale måla?
- Kva med kommunane sine lokalpoliske handlingsrom?

2. Planen skal vise strategisk retning for arbeidet med fornybar energi i vestland og vurdere potensiale for fornybar energi.

Alver kommune rår til at metodikken for kartlegging, begrepet ambisjonsnivå og kva som vert lagt i begrepet utbygging må tydeleggjerast i planprogrammet.

3. Planen har som mål å vurdere å vidareføre eksisterande retningslinjer for arealbruk og utarbeide nye.

Alver kommune ser behov for å tydeleggjere kva som ligg i at planen skal leggjast til grunn for kommunal planlegging.

Plantema

1. Det er sett ned arbeidsgrupper som skal arbeide med ulike plantema. Vindkraftverk referert til i denne planen vil være landbasert innoom fylkesgrensa til Vestland. Våren 2022 er det planlagt at regjeringa skal komme med ny nasjonal ramme for vindkraft. Denne blir sentral i arbeidet til arbeidsgruppe «Vindkraft». I prosessen skal ein vurdere å korleis ein skal vidareføre retningslinene for arealbruk i gjeldande regional plan for vindkraft.

2.Arbeidsgruppa «Vasskraft» skal greie ut om opprusting og oppgraderingar av eksisterande vasskraftverk. Moglegheita for vidare utbygging av små og store kraftverk skal òg diskuterast. I prosessen skal ein vurdere korleis ein skal vidareføre retningslinene for arealbruk i gjeldande regionale planar for småkraftverk.

3.Planen skal utgreie vekst av fornybar energi og når kunnskapsgrunnlaget frå dei forskjellige energigruppene er ferdig, vil ein kunne vise eit potensial for fornybar energi i Vestland samt sette ambisjonsmål for kvar enkelt av energikjeldene i planperioden. Handlingsprogram for dei enkelte energikjeldene vil bli utarbeida etter ambisjonsmåla.

Alver kommune vil løfte nokre problemstillingar knytt til punktet 1, 2 og 3.

- Skal denne planen legge rammer for kvar og kva type energi vi vil satse på i fylke?
- Er det ei kartlegging av potensiale som skal gjennomførast?
- Skal det vere ei overordna analyse over potensiale for utbygging?
- Kva kriterie skal leggest til grunn for denne analysen?
- Vert det gjort vurderinga på samla belastning, eller er det enkelt prosjekt som vert vurdert?
- Den nasjonale ramma for vindkraft er ikkje kome, slik det er vist til i planprogrammet, korleis skal prosjektet arbeide med tema vindkraft knytt opp mot nasjonale prosesser?
- Kva betyr dette i praksis med omsyn til konsesjonssaker knytt opp mot energilova?

Retningslinjer for arealbruk for vindkraft og småkraft

Planprogrammet sier at retningslinjene frå dei gamle småkraftplanane i Hordaland og Vestland skal vurderast i dette planarbeidet. Det skal og vurderast korleis ein skal sjå på arealbruk for vindkraft.

Ein regional plan for fornybar energi vil og ha innverknad på areal- og naturforvaltning i Alver. Alver kommune rår til at det vert tydeleggjort i planprogrammet kva dette inneber i praksis. Det kunne til dømes vore gjort ein enkel analyse på korleis retningslinjene har fungert i dag. Er det mogleg å overføre desse til retningslinjene til vindkraft. Kva føringar vil dette gje for kommunal sakshandsaming, men og for NVE sin behandling? Det er krevjande å ha innspel til dette viktige punktet slik det er omtala i planprogrammet.

Kraftsituasjonen i Vestland

I rapporten «Grøn region Vestland» vert det vist til at det må byggjast infrastruktur for å kunne lukkast med å få nok grøn energi fram til dei plassane i fylket kor energibruken er størst og kor grøn vekst har største moglegheiter. Denne planprosessen vil drøfte ny produksjon av grøn energi og distribusjon av denne for å sikre nok kraft til dei områda i fylket som har kraftkrevjande industri.

Alver kommune vil understreke at dette er eit svært viktig plantema som bør ha hovudfokus i planarbeidet. Den mest akutte problemstillinga for utvikling av grøn energi er knytt til nett og infrastruktur. Det å styrke eksisterande og utvikling av nytt nett er ein føresetnad for at politiske mål om utvikling av grøn energi skal realiserast. Mongstad i Alver er identifisert som grønt vekstområde, med trong for mykje grøn kraft. Det er det per. i dag ikkje kapasitet i straumnettet til å levere nok straum.

Medverknad

Medverknad i planlegging (Pbl. § 5-1) er viktig for å sikre forankring, belyse utfordringane på breiast mogeleg måte, samt at ein i fellesskap kan einast om både utfordringane og løysingane. Gjennom høyringsuttalar får innbyggjarane, kommunar og andre samfunnsaktørar høve til å påverka plan i ein tidleg fase. Alver kommune vil peike at regional plan for fornybar energi vil krevje ein brei medverknadsprosess. Fylkeskommunen har ansvar for legge til rette for ein god medverknadsprosess. Høyringsfrist er sett frå 09.03.22- 23.04.22. i denne fristen er det påske, det er krevjande å få behandla planprogrammet i politiske organ med så kort frist. Alver kommune meier det er uheldig med ein så kort høyringsfrist for ein plan som har eit ambisjonsnivå som planprogrammet legg opp til. Dersom vi skal ta medverknad på alvor og få til gode prosesser med lokaldemokratiet, må det vere lenger frist på denne type høyringar. Dette gjeld og fleire planprogram som Alver har fått til uttale dei seinare åra. Gode planprosessar må vere forankra godt dersom dei skal få aksept.

Andre tema

Alver kommune saknar ei oversikt over roller knytt til ulike forvaltningsnivå i denne saka. Til dømes er ikkje NVE si rolle kome tydeleg fram i dette planarbeidet. Det er NVE etter energilova som endeleg avgjer konsesjonar.

Oppsummering

Dersom regional plan skal fastsette mål om ambisjonsnivå og utbygging av fornybar energi, må begrepet ambisjonsnivå og metodikken for utbygging tydeleggjerast i planprogrammet.

Alver kommune ser behov for at plantema vert utdjupa også i planprogrammet. Dette planprogrammet, som vil bety mykje for planlegginga for utvikling av grøn energi for Vestland, kunne vore enda tydelegare på dei ulike plantema.

Kraftsituasjonen i Vestland

Den mest akutte problemstillinga handlar om nett og infrastruktur. Det å styrke eksisterande og utvikling av nytt nett, er ein føresetnad for at vi skal nå politiske mål om utvikling av grøn energi. Alver kommune meiner at dette plantema bør få mest fokus i planarbeidet.

Fornybar energi

Alver kommune ber om at det vert tydeleggjort kva metodikk vasskraft og vindkraftgruppa skal jobbe etter i kartleggingsarbeidet

Vindkraft

I planen skal det gjerast ein fagleg vurdering av potensiale for vindkraft. Dette verker som eit svært ambisiøst mål for dette planarbeidet. Vestland fylke er eit stort fylke også med potensiale for vindkraft. Kva kriterie skal leggjast til grunn for vurderinga for potensiale for vindkraft? Dette må utgreiast i planprogrammet. Vidare understrekar Alver kommune at dersom det skal leggjast til rette for vindkraft i Alver, må det vere lokal aksept for dette. Alver kommune har i dag eit kommunestyrevedtak på at det ikkje er ynskjeleg med vindkraft i fjella.

Planen sin verknad for lokalpolitisk handlingsrom

Det behov for å tydeleggjere kva det inneber lokalpolitisk at «Vedteken plan skal leggjast til grunn for regionale organ si verksemd, samt kommunal og statleg planlegging og verksemd i regionen (pbl § 8-2).»

Medverknad

Medverknad i planlegging (Pbl. § 5-1) er viktig for å sikre forankring, belyse utfordringane på breiast mogeleg måte, samt at ein i fellesskap kan einast om både utfordringane og løysingane. Alver kommune ber om at planprogrammet vert sendt på ny høyring og at nokre av plantema og metodikk vert utgreidd og tydeleggjort. Det er behov for å kopla kommunane betre på i dette viktige arbeidet. Alver kommune er i ein særstilling mht Mongstad og satsinga på grøn energi. Kommunen vil gjerne vere ein medspelar i dette planarbeidet vidare.